

Olsztyn, 15 listopada 2021 r.



WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II. 431.1.8.2021

**Szanowna Pani
Beata Garncarz
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Płońnicy**

ul. Lipowa 5
13-206 Płońnica

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Płońnicy (ul. Lipowa 5, 13-206 Płońnica, REGON 280020534, NIP 571-12-95-239).

W czasie prowadzenia kontroli, wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Płońnicy nadzorowała Pani Beata Garncarz – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy pełniąca funkcję Kierownika od dnia 2 lipca 1990 roku.

(dowód: akta kontroli: 17)

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy :

- **Hanna Matysiak** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, jako przewodnicząca zespołu kontrolnego,
 - legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
 - upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 września 2021 roku nr FK-IV.0030.654.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie.
- **Monika Martwich** - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,
 - legitymacja służbowa nr 48/2021 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,

- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 22 września 2021 roku nr FK-IV.0030.653.2021 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Płońscy.

(dowód: akta kontroli: 10, 11)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 27 września 2021 roku do 7 października 2021 roku. Kierownik jednostki dokonał wpisu kontroli pod pozycją 1/2021 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Płońscy.

(dowód: akta kontroli: 16)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym, tj. bez osobistej obecności kontrolerów, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych oraz z osobistym wykonaniem czynności kontrolnych przez kontrolerów w siedzibie jednostki kontrolowanej. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymacje służbowe kontrolerów, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienia kontrolerów do kontroli zostały przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP.

Kontrola została zakończona podczas spotkania z Kierownikiem Ośrodka, w czasie którego przekazano wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowano o przewidywanym terminie przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod numerem sprawy PS-II.431.1.8.2021.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2019/2020 tj. od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, 6 ust. 4 pkt 3, ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2019 oraz kwartał I, II i III 2020 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **165.365,01 zł (ilość świadczeń 489)**.
2. Skuteczność egzekucji zobowiązań dłużników alimentacyjnych powstałych z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2019/2020 (od 1 października 2019 roku do 30 września 2020 roku) wyniosła **63.895,39 zł**, co stanowiło **38,64 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2020 roku – wyniosło **1.459.015,91 zł**, z tytułu odsetek **554.853,07 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w Gminie Płońnica, stanowił:
 - **15.445,54 zł** - w okresie IV kwartału 2019 roku i I, II i III kwartału 2020 roku.
5. Wysokość środków własnych przeznaczonych w kontrolowanym okresie na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 :

IV kwartał 2019 r. –	933,50 zł
I kwartał 2020 r. –	154,69 zł
II kwartał 2020 r. –	583,50 zł
III kwartał 2020 r. –	382,30 zł
Razem :	2. 053,99 zł

(dowód: akta kontroli: 18)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Płońnica liczy 5 788 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Płońnica.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Płońnica zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońnicy (Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego).

Na dzień rozpoczęcia kontroli GOPS w Płońnicy wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy*, nadanego mu w drodze Uchwały Nr XXVII/227/42/2013 Rady Gminy Płońnica z 23 września 2013 roku (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2013 r. poz. 3050), zmienionego Uchwałą Nr II/10/2018 Rady Gminy Płońnica z 10 grudnia 2018 roku (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2019 r. poz. 348).

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej określał, między innymi, w § 3 realizację zadań w zakresie pomocy społecznej, będących zadaniami własnymi gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także innych zadań nałożonych ustawami przekazanych do realizacji w drodze upoważnień Wójta.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy* wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2013 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy 27 listopada 2013 roku, zmieniany Zarządzeniami Kierownika Ośrodka – ostatnia zmiana dokonana Zarządzeniem Nr OiK.021.13.2019 z dnia 30 września 2019 r.

Po dokonanej analizie tego dokumentu kontrolujący stwierdzili, że obowiązujący *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 17, 20, 25)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońnicy był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w okresie objętym kontrolą, realizowane były przez jednego pracownika GOPS, który bezpośrednio podlegał Kierownikowi Ośrodka. Ponadto jedna osoba realizowała ww. zadania z upoważnieniem do prowadzenia postępowań na czas nieobecności pracownika merytorycznego. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownicy posiadali aktualne zakresy czynności.

(dowód: akta kontroli: 17, 20)

W jednostce kontrolowanej wydawanie decyzji z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także prowadzenie postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych odbywało się na podstawie udzielonych przez Wójta Gminy Płońnica upoważnień pracownikom merytorycznym oraz Kierownikowi Ośrodka.

(dowód: akta kontroli: 17)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy, wykonujący kontrolowane zadania, nie uczestniczyli w szkoleniach.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika GOPS w Płońnicy wynika, że w okresie objętym kontrolą pracownicy Ośrodka realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego nie uczestniczyli w szkoleniach w związku z dużą ilością realizowanych zadań oraz trwającą epidemią. Kontroler zwrócił uwagę na konieczność szkolenia pracowników merytorycznych oraz udzielił

kierownikowi Ośrodka stosownego instruktażu, ze wskazaniem możliwości korzystania ze szkoleń organizowanych również w formie online.

(dowód: akta kontroli: 17, 20)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońscy ma swoją siedzibę w budynku Szkoły Podstawowej w Płońscy mieszczącej się przy ulicy Lipowej 5. Administratorem budynku jest Dyrektor Szkoły Podstawowej, a Ośrodek korzysta z pomieszczeń tej placówki na zasadzie użyczenia. Ośrodek dysponuje 14 pomieszczeniami usytuowanymi na pierwszym piętrze budynku, w tym: 10 pomieszczeniami biurowymi. Przy wejściu do budynku, od strony zajmowanej przez Ośrodek, znajduje się podjazd dla osób niepełnosprawnych. Przy drzwiach wejściowych został zamontowany w dostępnym miejscu dzwonek, dla osób mających problemy z poruszaniem się, aby pracownik Ośrodka mógł obsłużyć interesanta na parterze budynku.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka oraz dokonanych oględzin (protokół oględzin z dnia 7 października 2021 r.) wynika, że stanowiska pracy osób realizujących kontrolowane zadania wyposażone są w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W czasie epidemii, interesanci przyjmowani są w oddzielnym pomieszczeniu, wyposażonym w biurka osłonięte szybą w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19, natomiast dla osób oczekujących przygotowany jest stolik i krzesła na półpiętrze.

(dowód: akta kontroli: 17, 21)

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońscy poinformowała, że przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz przyjmowanie od nich oświadczeń majątkowych odbywa się w pomieszczeniu biurowym, w którym podczas prowadzonego wywiadu alimentacyjnego nie przebywają inne, nieupoważnione osoby. Wywiady z dłużnikami alimentacyjnymi odbywają się z zachowaniem poufności i przy zachowaniu ochrony danych osobowych.

(dowód: akta kontroli: 18)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS w Płońscy podpisał umowę licencyjną nr 192CO-DNE01-0DL33-BR5H5-04005 w dniu 2 stycznia 2019 roku z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego i modułu Zaliczka Alimentacyjna. W związku z powyższym Kierownik Ośrodka przedłożyła dokumenty dotyczące m.in. płatności zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli: 18)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 389 ze zm.) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do następujących biur:

1. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. – od dnia 17.11.2015 r.
2. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A – od dnia 17.11.2015 r.
3. Krajowy Rejestr Długów – Biuro Informacji Gospodarczej S.A. – od dnia 18.11.2009 r.
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. – od dnia 01.07.2015 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A. – od dnia 27.09.2016 r.
6. Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej (Mbig Bisnode) - od dnia 26.08.2021 r.

W okresie objętym kontrolą funkcjonowało 6 biur informacji gospodarczych. W GOPS w Płońscy informacje gospodarcze przekazywano jedynie do pięciu z sześciu biur, jednakże – na dzień rozpoczęcia kontroli - od dnia 26 sierpnia 2021 r. Ośrodek przekazuje informacje gospodarcze do wszystkich sześciu biur.

Kierownik GOPS w Płońscy poinformowała, że informacje do biur informacji gospodarczej przesyłane są zazwyczaj raz w miesiącu. Zgodnie z obowiązkiem zgłaszania informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych Kierownik Ośrodka oraz pracownicy merytoryczni posiadają upoważnienia do przekazywania informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego na potrzeby ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 18)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońscy wynika, że w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynęły żadne skargi dotyczące spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 17)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Z informacji przekazanej przez Kierownika Ośrodka wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził następujące sprawy:

- **26 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: **25** postępowań zakończono decyzjami o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego; **1** postępowanie zakończono wydaniem decyzji odmownej);

W kontrolowanym okresie świadczeniowym Ośrodek **nie wydał żadnej decyzji w sprawie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych**. Ustalono, że było to spowodowane brakiem, w kontrolowanym okresie, przesłanek do wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych związanych z ustalaniem wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem. Ponadto GOPS nie wszczynał postępowań dotyczących **umorzenia dłużnikowi należności** z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami.

(dowód: akta kontroli: 15)

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońscy podejmował działania wobec **39** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **17** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Płońscy,
- **19** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Nie wykazano dłużników alimentacyjnych, wobec których Ośrodek nie mógłby ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 17, 20)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolerów spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońscy w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji, w tym:

- **9 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- **1 sprawę** związaną ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 19)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **10 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **5 dłużników**, dla których organem właściwym dla dłużnika był wójt Gminy Płońnica;
- **5 dłużników**, dla których organem właściwym dłużnika był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 19)

VI. Ustalone uchybienia i nieprawidłowości

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono **uchybienia nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:**

- **uchybienia powtarzalne występujące w znaczącej liczbie:**

W **9 przypadkach**, co stanowiło **90 %** ogółu decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego (10) – w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie wyszczególniano faktycznej wysokości dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego).

(dowód: akta kontroli: 22)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyną powstania stwierdzonych uchybień jest niewystarczający nadzór Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy sprawującego nadzór nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

Wskazywanie w treści uzasadnienia decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie, ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki